

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania A. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 lipca 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 27 września 2022 r., sygn. akt III AUa 2151/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

mc

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 września 2022 r., III AUa 2151/21, po rozpoznaniu apelacji organu rentowego, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 29 czerwca 2021 r., XIV U 2020/19, i oddalił odwołanie A. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie z 5 lipca 2019 r. odmawiającego przyznania mu prawa do emerytury pomostowej.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną zarzucając nieprawidłowe zastosowanie art. 49 w związku z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 164 ze zm.) i w konsekwencji odmówienie przyznania skarżącemu emerytury pomostowej, podczas gdy praca wykonywana przez niego w okresie przed 1

stycznia 1999 r. powinna zostać zakwalifikowana nie tylko jako praca w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ale i rozumieniu przepisów ustawy pomostowej.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując na jej oczywistą zasadność oraz na występujące w sprawie zagadnienie prawne: „czy przerwa w pracy z powodu czynnej służby wojskowej przerywa okres pracy wymagany przez art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście

zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Natomiast w przypadku powoływania się na przesłankę tzw. „przedsądu” wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., w stosownym wywodzie prawnym skarżący powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, oraz że wskutek takiego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690 oraz powołane tam orzecznictwo).

Tymczasem wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej autorka skargi nie sformułowała w sposób prawidłowy żadnej z powołanych wyżej przesłanek. Tym bardziej, że problem zaliczania okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych był już wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa i ma ugruntowany charakter. Z zasady okres zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym w sytuacji, gdy ubezpieczony bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej jak i zaraz po zwolnieniu z niej pracował w warunkach szczególnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1227192; z 4 grudnia 2013 r., II UK 217/13, LEX nr 1408682, z 8 kwietnia 2014 r., II UK 424/13, LEX nr 1466629).

Również konsekwentnie w orzecznictwie przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska (np. mechanik samochodowy), tylko liczy się rodzaj powierzanej mu pracy. W szczególności pracownik nie świadczy pracy w warunkach kwalifikowanych (stałe i w pełnym wymiarze czasu), jeśli w ramach obowiązującego go wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku wykonuje naprawy urządzeń samochodowych, które zostały uprzednio zdemontowane w kanałach remontowych, a więc pracę poza tymi kanałami w miejscach, w których nie ma narażenia na bezpośrednie oddziaływanie czynników szkodliwych (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP

2009 nr 21-22, poz. 290). Jeżeli pracownik - w ramach czasu pracy obowiązującego go na danym stanowisku - świadczył pracę zarówno w kanale remontowym, jak i na zewnątrz stacji obsługi pojazdów, na „poziomie zero” i wewnątrz samochodów (w kabinie kierowcy), to praca w kanałach remontowych nie była mu powierzona stale i wyłącznie, niezależnie od tego, czy pracę w kanale wykonywał w wymiarze 6-7 godzin w ciągu 8-godzinnej dniówki roboczej (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2009 r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 281; LEX nr 528152).

Jeśli w ramach warsztatu samochodowego pracownicy (mechanicy) wykonywali prace zarówno w kanałach remontowych, jak i poza nimi, przy czym, nie było w tym zakresie żadnego (formalnego lub nawet nieformalnego) podziału i każdy z mechaników wykonywał pracę taką, jaką aktualnie - stosownie do potrzeb pracodawcy - należało wykonać, to świadczona w ten sposób praca nie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych. Należy więc przyjąć, że „praca w kanałach” jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze w zakładach remontowych taboru samochodowego i tramwajowego przedsiębiorstw komunikacyjnych i w dużych jednostkach naprawczych taboru transportowo-spedycyjnego, w halach naprawczych itp., gdzie występuje podział specjalistyczny prac między brygady remontowo-naprawcze (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2014 r., III UK 129/13, LEX nr 1648664).

Skoro zaś wykładnia przepisów dotyczących sposobu uznawania za pracę w warunkach szczególnych czynności wykonywanych przez pracowników w kanałach remontowych jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez Sąd drugiej instancji w kwestionowanym wyroku, to nie ma również żadnych podstaw do stwierdzenia, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia jakiejkolwiek przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[mc]

[f.n]